

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—,
POLUGODIŠNJE I TROMJEŠEĆNO SURAZMJEERNO, MJESOĆNO
K 120. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871.

UREĐENIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBĆIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U.Z.S.O.J.

GOD. III.

ŠIBENIK, petak 4. lipnja 1915.

BR. 99. (329)

PRZEMYSL ZAUZET.

Przemysl zauzet.

BEĆ, 3. lipnja. Službeno se saopće:

Od jutros u 3 sata i 30 časa Przemysl se načini opet u našem posjedu.

* * *

Przemysl se bio predao, uslijed gladi, Rusima dne 22. ožujka, nakon četiri mješene junačke obrane. Rusi držali su ga u svom posjedu samo 73 dana.

Ofenziva austrijsko-njemačka u Galiciji uznapredovala je u cijli nješec dana za punih 200 klm.

Zaposjednuće Przemysla.

BEĆ 3. lipnja. Službeno se saopće:

Njemačke čete noćas su na juži zauzele zadnje ruske položaje na sjevernoj fronti Przemysla te jutros u 3 sata i 30 časa prodrle sa sjevera u grad.

Sa zapada i sa juga prodro je u grad naš šesti zbor. Prvi odjeli došli su do glavnog trga u gradu iza 6 sati jutrom.

Dalekosežnost ovog uspjeha nemože se još dogledati.

Položaj Przemysla prije pada.

Dne 31. svibnja „Az Est“ jejavio, da je naša teška artiljerija prisjela pod Przemysl i otpočela bombardovanje. Grad je opkoljen obliku potkovice, koja je prema Lavovu otvorena. Naša teška artiljerija ne samo da bombarduje Przemysl, već sa sjevera udara i na željeznički prugu i putove, koji vode u Grodek. Nema znaka, da će Rusi isprazniti tvrdju, iako je jedini put za izmak već pod vatrom, kako se brane na razvalinama naših starih utvrda kao i u novim, od njih narednjim utvrdama od zemlje, koje razoriti ne će biti lak posao.

Rusi su došli u nezgodan položaj, kada smo im razbili pozicije pored Sana i prešli preko rijeke. Tada su morali ili odmah napustiti Przemysl i povući se na istok ili otpočeti protivnavalu, da se bar donekle održe u Przemyslu. To je bilo jedino prirodno. Svakoga se dana očekivao njihov protivnapanad i to baš sa onoga mjeseta, sa koga je i došao.

Rusi su napali u okolici Sieniave, jer je u tome kraju vojska pobjedosca Mackensena. Napadaj im je bio sasvim izoliran i kao takav nije

uspis, jer nijesu mogli prijeći preko Sana. Sada su sve sile uprli u Przemysl i to ne iz strategijskih razloga, već radi toga, što je u javnosti država ente Przemysl veoma tugaljivo pitanje.

Ime toga grada rusko je vojno vodstvo previše popularizovalo ne samo u Petrogradu već u Parizu i Londonu. Činila se velika reklama kapitulacijom Przemysla, ali sada se reklama počinje da bude neugodna. Teško im ga je sada napustiti i radi toga štvrzu tolike mase ljudi, kao o Uskrusu u Karpatima.

Kod Sieniave je za Ruse sve propalo, te sada ne mogu ni na koji način da sprječe savezničku vojsku u prodiranju prema istoku i u opkoljivanju.

Napredovanje južno od Lavova.

Plijen bitke kod Stryja.

BEĆ, 3. lipnja. Službeno se saopće:

Napadaj savezničke čete u prostoru sjeverno od Stryja napreduje uspješno dalje.

Dosadanji ispadak bitke kod Stryja donio nam je: 60 časnika, 12.175 momaka zarobljenih, 14 topova, 35 puščanih strojeva zaplijenjenih.

Rusi ispravljaju Lavov.

„Mittagszeitung“ saznaće preko Kopenhagena: Prema službenim izvještajima premješteno je sjedište galijačkog generalnog gubernmenta iz Lavova u Brody. Iz Lavova su odpremljeni svi vojnički magazini u iztočnom i sjevernom pravcu.

Rusija se spremi za zimski rat.

Ruski ministar izvanjskih posala Sazonov izjavio je urednicima petrogradskih listova:

Razložio sam već u sjednici dume od 26. srpnja lanske godine, da ne mogu biti dugotrajni protuprirodni savezi, koji se kose s narodnim osjećajima. Pri tome sam u prvom redu imao na umu položaj Italije u trojnom savezu. Pristajanje Italije uz trojni sporazum od velikog je zamašaja na pose za zapadnu frontu. Rusija mora da se bezuslovno spremi za novu zimsku vojnu. Na taj se način može rat prije svršiti. Trojni će sporazum sve učiniti, da se rat ne bi odvijao zategnuto.

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

Rat proti Italiji.

BEĆ, 3. lipnja. Službeno se saopće:

Na talijanskem ratištu nastavljaju Talijanci bezuspješno bombardiranje naših utvrda na više točaka-tirolske i koruške granice.

Gdje su neprijateljski odjeli došli u našu vatu, pobegli su, kako jedna talijanska infanterijska pukovnija na ravnjaku Folgaria, te više kompanija kod Misurine i odjeli konjice i bršljače zatečeni od častničkih naših patrula u Gradiški.

Zaprijeke talijanske mobilizacije.

Iz Chiassa se javlja: Mobilizacija talijanske vojske nailazi na prugama Pisa-Genova i Turin-Milano na neobičajne zaprijeke. Ovamo prisjeli Talijani, med njima i mnogo vojničkih bijegunaca, pripovedaju, da te potežkoće potječu odatle, što je srušeno više revolucionarnih atentata.

Držanje svećenstva u Italiji.

Povodom zahtjeva „Popola Romana“, neka bi vlada osim držanja Soninova pri početku evropske krize i diplomatsko držanje di San Giuliana pri početku evropske krize osvjetlila objelodanjuvanjem spisa, razvila se između pomenutog lista i nacionalističke „Idea Nazionale“ bijesna polemika, u kojoj se uzajamno nabacuje izdajstvom domovine i privatnim nepostovanjem, te zazivaju državno odjetništvo.

Slobodnozidarski „Secolo“ tuži se, da vatikanska štampa malo govori o talijanskom ratu i da talijanski biskupi i svećenici ni iz daleka ne pokazuju nacionalno oduševljenje, koje se vidjelo kod svećenstva drugih naroda pri početku rata. Vatikanska neutralnost bez sumnje vrši nepovoljan utjecaj.

Zapovjednici talijanske vojske.

Kako se iz Rima javlja, razređeno je zapovjedništvo talijanske vojske kako sledi: Vrhovno zapovjedništvo preuzeo je sam kralj, glavar generalnog stožera je Luigi Cadorna, a njegov zamjenik general Porro. Zapovjednici pojedinih vojski su generali Nova, Fruga, Sucari i Brusetti, a vojno-zborni zapovjednici: Ragni (Turin), Reisoli (Aleksandrija), Camerana (Milano), De Robillant (Ge-

nova), Aliprandi (Verona), Ruella (Bologna), Cavili (Ancona), Bricole (Firenze), Marini (Rim), Grandi (Napulj), Ciglani (Bari) i Sepata (Palermo).

Dan 20. svibnja talijanski narodni blagdan.

„Az Ujság“ doznaće iz Milana, da je talijanska komora ovlastila vladu, da dan 20. svibnja proglaši talijanskim narodnim blagdanom. Da li će u posljede rata ostati taj dies fasti, ili će se pretvoriti u dies nefasti?

Papa ostavlja Rim?

Iz Madrida se javlja: Poluslužbeno potvrđuju, da se između ondješnjeg nuncija, kralja i španjolske vlade vode pregovori o eventualnom premeštenju papinskog sjedišta u Španjolsku. U kombinaciju došlo je više gradova kao Barcelona, Valencia, Sevilla i t. d. Kralj je konačno ponudio Escorial, koji bi bio dosta velik, da učinkuči cilj Vatikan. Ponudu su ubitnosti prihvatali, ali ne misli se, da će biti potrebno, da se papa onamo preseli.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 3. lipnja. Službeno se saopće:

Oko mesta Hoogs, koje su Englezi bili zaposjeli te jako učvrstili, razvila se je borba, koja se nalazi za nas u povoljnijem toku.

Na fronti Souchez-Neuville i južno Francuzi su poslige podne i noću više puta poduzimali napadaju, koji su na pojedinim mjestima doveli do borbe na bajonet. Svudje su Francuzi pretrpjeli najteže gubitke, a da nisu postigli ni najmanje uspjeha.

U Vogezima obasuli su bombarde naši avijatčari Remiremont, mjesto etapa i željezničku raskrsnicu, te neprijateljske četne logore kod Nohnecka.

U Rusiji.

BERLIN, 3. lipnja. Službeno se saopće:

Na istočnom ratištu položaj je nepromijenjen.

I Magjari znaju za nas!

Pod naslovom „Talijani i Hrvati“, donosi „Alkotmany“, glasilo magjarske pučke stranke, ugovornik, iz kojeg vađimo ove odsječke: Kad je buknuo rat, Hrvati su govorili: Rado idemo protiv Rusa, ali još radije bismo išli protiv Talijana. Sada pak, kad je Italija navistila rat i izazvala, da hoće da bude neograničeni gospodar na Jadranu, te da osvoji čitavu

Dalmaciju, Hrvati su se na prvu vijest o ratu jednodušno zaklali, da će do zadnje kapljice krvi braniti svoju grudu protiv talijanskih bandita, te organiziraju dobrovoljne čete, u kojima će, ako užtreba, svaki Hrvat, pa bilo mu i 60 godina, oduševljeno vojevati.

Hrvati su najbolji mornari na svijetu, bolji i od Grka. Na engleskom ratnom brodovlju veoma mnogo je Hrvata, a hrvatski mornari prebrodili su sve oceane.

Talijani pak neće u dalmatinskim vodama imati nikakvu uporištu. Jedan dan Dalmatinaca govoru doduše talijanski, ali talijanski je kod njih tek *gostinski* jezik. Kultura, saobraćaj, školstvo, štampa sve je kod njih popunjeno hrvatsko. Narodni jezik bio je i pred 1000 godinama hrvatski, čemu se najboljim dokazom glagolska liturgija na dalmatinskim obalama i otocima, koja je već više no 1000 godina starata. Takav narod, kojeg su sinovi kuda i kamo bolji mornari od Talijana, a svoju domovinu i gradjansku slobodu žarko ljube, nije moguće svladati niti ih ihšiti njihova jezika.

Engleski gubitci u ratu.

Propala akcija protiv Dardanela.

Iz članka „Manchester Guardian“ doznaјemo, da je speaker Lowther izrekao govor u Penritu, te je iztknuo, da engleski gubitci u ovom ratu iznose oko pol milijuna. Nadalje isti isti veli, da se govornik možda zabuni u broju, te tvrdi, da je ratno ministarstvo, dne 11. travnja, označilo broj gubitaka sa 137.347. „Manchester Guardian“ drži, da u tom broju nisu sadržani gubitci indijskih četa, kao ni kolonijalnih i urođeničkih četa u kolonijalnim ratovima, te gubitci mornarice, kao ni gubitci u vrlo težkim bojevinama, koji su se bili 11. travnja. No kad bi se sve to uzealo u račun, drži „M. Guardian“, da ipak još ne bi iznosilo pol milijuna.

Medutim je zanimljivo, što donosi kolonijalno izdanje „Standarda“, koje navadja, da se u Kairu nalazi 6000, na Malti 2100 i u Englezkoj 900 ranjenika od australske divizije. Divizija obuhvaća 16 bataljuna po 960 ljudi, dokle nekih 15.000 ljudi. Pošto se po običajnom razmjeru mora računati 3000 mrtvih, to iznosi sav gubitak 12.000 ljudi od njih 15.000.

Dosad objelodanjene nove engleske liste gubitaka vojske pred Dardanelima izakazuju 2790 časnika i 19.500 momaka. No što su saveznici u borbi s Turcima dosad izgubili na brodovima! Kao absolutno sigurno ustavljeno je potonuće engleskih linijskih brodova „Irresistible“ od 15.250 tona, „Ocean“ od 13.150 tona, „Goliath“ 13.150 tona, „Triumph“ 12.000 tona, „Majestic“ 15.150 tona, francuzkih linijskih brodova „Bouvet“

